

Skvost

Angrešt

tradice našich zahrad

Terno

Darek

Dekor

Reflamba

Vedle rybízů se v našich zahradách hojně pěstuje i angrešt. Jeho plody mají znamenitou nutriční hodnotu, obsahují vitaminy A, B₁, B₂ a C, minerály (vápník, fosfor, železo). Plody jsou vynikající čerstvé i zpracované na mražené dřeně, kompoty, šťávy, na džemy a marmelády. Angreštová marmeláda svou vůni a chuť připomíná meruňkovou. Štáva z přežralých angreštů je velmi lahodná. Bobule angreštu mají blahodárné účinky na organismus, zbavují tělo jedovatých kovů, posilují cévy, snižují krevní tlak, podporují tvorbu zdravé pokožky a vlasů, pomáhají při arterioskleróze, mají kladný vliv na vazivové tkáně. Angreštová vláknina čistí střeva a podporuje trávení.

Angrešty se pěstují ve tvaru keře a stromku (pravokořený, štěpovaný na meruzalku zlatou, jostu). Výsadba a péče o ně je shodná s péčí o rybíz (Zahrádkář 3/2010). Ovoce se snáze sklízí ze stromků, plody jsou větší, jakostnější. Keře u většiny odrůd mají plody drobnější, trnitější výhony, jsou více vystaveny infekčnímu tlaku hnědého padlí angreštového (vyšší vlhkost, horší osychání keřů, malé proudění vzduchu, husté keře a malé oslunění uvnitř keře), hůře se ošetřují.

Šlechtění angreštů je v naší republice na vysoké úrovni. Před rokem 2000 vznikla nová kolekce stolních odrůd ve Velkých Losinách, vynikajících velikostí a atraktivností plodů, barevnou škálou a výbornými chuťovými a aromatickými vlastnostmi. Jsou převážně málo trnité, mají velmi dobrou afinitu k podnoží, dobrý zdravotní stav a při správném způsobu pěstování toleranci k hnědému padlí. Patří

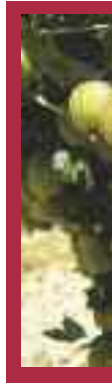
Chryso sem odrůdy Astrid, Astor, Skvost, Chryso, Mistral, Viking, Terno a Dekor.

Jednou z nejchutnějších odrůd je Astrid. Plody jsou velké, podlouhlé atraktivně vínově červeně zbarvené, slabě ojínené, lysé bez trichomů. Je nenáročná, raná, výnosná. Má velmi dobrou odolnost ve dřevě i v květu k vymrzání. Tvoří kulovité, středně husté koruny se silněji-

šími, slaběji trnitými výhony. Chuť plodů a výnosy řadí tuto odrůdu k nejlepším v sortimentu. Velké oválné plody, tmavě červeně vybarvené, pevnější slupku a jemnými trichomy má **Astor**. Roste silně, výhony narůstají přes 1 m délky, sklání se k zemi a tvoří deštníkovitou korunu. Zraje středně raně, plody jsou sladkokyselé, aromatické. Dvě žlutoplodé odrůdy **Skvost** a **Chryso** plně nahra-

zují odrůdu **Zlatý Fík**. **Skvost** připomíná růstem i tvarem koruny Zlatý fík. Velmi velké oválné plody se zlatavě žlutou slupkou bez odrvení jsou sladkokyselé, lahodné i po přezrání. **Chryso** má vzpřímenou široce rozložitou korunu, letorosty silné, vzpřímené. Jemně ojínený světle zelený list je podobný listu chrysanémy (odtud název). Plody jsou velmi velké, ochmýřené. V konzumní zralosti jsou medově žluté, jemné, sladkokyselé, výrazné. Kulovité kompaktní koruny tvoří **zelenoplodá pozdní odrůda Mi-**

strál. Má silný vzrůst, silné letorosty s velmi krátkými internodiemi. Plody jsou velké, kulovité oválné se silnější hladkou slupkou s červeně tečkovanými, rozmytým líčkem. Chuť je sladce navinulá, z **plodů jsou výborné kompoty**. Plody i po přezrání drží na stromku a neopadávají. **Viking** je středně

pozdní až pozdní odrůda, která **připomíná odrůdu Česká koruna**. Koruna je široce rozložitá, se silnými letorosty. Plody jsou velmi velké oválné s typicky hranatým okrajem u báze stopky. Slupka pevná, zelená s jemným tečkovaním, **plody i v konzumní zralosti jsou tvrdé a pevné**. Chut je sladkokyselá, příjemná.

Odrůdy Terno a Dekor pochází z křížení odrůd Bílý nádherný a Zlatý fík. **Dekor** je podobnější odrůdě Bílý nádherný, má velké kulovité, velikostně vyrovnané, bělavě zelené plody, sladkokyselé aromatické chuti.

Terno – středně raná odrůda, tvoří hustou, kulovitou korunu. Plody jsou protáhlé, středně velké se žlutozelenou oviněnou slupkou s typickou angrešтовou chutí.

Ochrana rostlin před hnědým padlím angreštu je složitá, problém je jak vystihnout správný čas ošetření a druh chemického přípravku. Jako alternativu je možné použít pomocný přípravek Bioan, na bázi mléčných bílkovin působící tak, že obalí houbovou a zabrání tak jejímu růstu. Dodržujeme-li však zásady správného pěstování, jako je výběr otevřeného a slunného stanoviště, provádění pravidelného řezu korunky před rašením, odstraňování napadených konců letorostů a plůdků i při sebemenším výskytu bělavého povlaku houby, můžeme úspěšně pěstovat i náchylnější odrůdy, kterých si ceníme pro jejich velké a chutné plody.

Šlechtění má dnes zajistit co největší odolnost proti padlí. Dříve často užívaný pojem **rezistence** je nahrazován pojmem odolnost či vysoká odolnost k hnědému padlí angreštového. V podmínkách Losin máme několikileté zkušenosti s pěstováním tzv. **rezistentních**, převážně zahraničních odrůd (Invicta, Remarka, Rolonda, Martlet, Hinnon-

maki apod). Při velmi silném infekčním tlaku se u nich projevily náznaky padlí na vrcholcích letorostů, navíc většina těchto odrůd se vyznačuje menší až střední velikostí plodů, větší trnitostí a chuťovými vlastnostmi nedosahujícími kvality a úrovně stávajících stolních odrůd (Astrid, Zlatý fík, Skvost).

Ve Velkých Losinách jsme se proto zaměřili kromě vysoké odolnosti také na chuťové vlastnosti plodů. Z nejnovějšího šlechtění jsou registrovány první dvě odrůdy – Karát a Darek.

Karát je vysoce odolný vůči hnědému padlí angreštového. Plody jsou ve tvaru velkých kapek s fialově červeně vybarvenou, pevnou, hladkou slupkou, příjemnou sladkokyselou **chutí připomínající odrůdu Zlatý fík**. Plody dozrávají středně pozdně a pozdně a i po přezrání drží na keři. Bujné vzpřímené koruny mají 60–70cm dlouhé, beztrnné jednoleté výhony. Pro udržení velikosti plodů je nutný pravidelný zmlazovací řez a dostatek vláhy. Středně pozdní odrůda **Darek** je rovněž odolná k hnědému padlí angreštového. Plody jsou středně velké až velké s pevnou medově žlutou slupkou s velmi příjemnou sladkokyselou chutí. Postupně nazrávají a i po přezrání dlouho drží na keři. Stromky tvoří kulovité, kompaktní koruny se vzpřímenými výhony.

Z dalších odolných odrůd se u nás pěstuje (se kterými máme zkušenosti a jsou zajímavé z hlediska kvality plodů) časně raně zrající německá červenoplodá odrůda **Rokula**. Plody jsou kulovité, tmavě červeně vybarvené s jemnou slupkou, sladkokyselá příjemná chuti. Tvoří kulovité koruny se slaběji rostoucími letorosty. Méně

Astor

známou je odrůda **Polonda**, středně raná, má podlouhlé červeně vybarvené, středně velké plody. Chut je nasládlé navinulá. Koruna je tvořena vzpřímenými, delšími, slabě trnitými výhony, se světle zelenými jemně plstnatými (jakoby stříbřitými) listy.

Martlet (z Anglie) má podlouhlé středně velké až velké plody, tmavočerveně vybarvené s jemným žilkováním a s chutnou, nasládlou dužninou. Koruny jsou tvořeny vzpřímenými středně silnými výhony.

Velmi zvláštní odrůdou ruského původu je **Černý Neguš**. Má velmi bujný růst, silné výhony, pokryté tmavě hnědými, velkými trny. Koruny jsou široce rozložené, husté s tmavě sytě zelenými listy. Plody – kulovité, černé bobule s lysou slupkou, někdy i po dvou na dlouhé stopce – mají neobvykle výraznou chuť, přezrálé neopadávají. **Reflamba** tvoří husté, široce kulovité koruny se silnými, trnitými výhony. Je pozdní, se středně velkými kulatými plody, tenčí lysou slupkou s výrazným zeleným žilkovím. Jsou šťavnaté a příjemně sladké. V ovocných školkách se setkáváme s dalšími odolnými odrůdami např. žlutoplodými Prima, Rixanta, Mucuriens, Hinnonmaki gelb, tak i červenoplodými Karmen, Remarka, Pax, Hinnonmaki rot, Captivátor atd. To dokazuje, že sortiment angreštů je bohatý a lze si skutečně vybrat dle individuálních potřeb pěstitele.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Foto BBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBB

Negus

Mistral

Hinnonmaki